

Schapendoes

Rotumääritelmä
&
tulkinta

SUOMEN SCHAPENDOES RY

Perustettu vuonna 1995, Suomen Seurakoirayhdistyksen alainen.
Toimimme yhteistyössä Hollannin rotuyhdistyksen kanssa.

www.schapendoes.fi

SUOMEN SCHAPENDOES RY

ESIPUHE

Nederlandse Schapendoesin rotuominaisuudet kirjattiin ensimmäisen kerran vuonna 1954 Hollannin Schapendoes yhdistyksen hallituksen toimesta. Vahvana vaikuttajana oli rodun kehittäjä, P.M.C Toepoel. Schapendoes ei ollut vielä virallinen rotu, joten rotumääritelmää ei tehty FCI:n standardin pohjalta. Rotukirja suljettiin vuonna 1970 ja rotu hyväksyttiin seuraavana vuonna. Tämän jälkeen vain rekisteröityjä koiria on käytetty jalostukseen.

Hollannin Kennelklubi kehotti Schapendoes yhdistystä luomaan FCI-standardin mukaisen rotumääritelmän vuonna 1988. Se valmistui saman vuoden marraskuussa. Tehtävän suorittivat Anneke Brooijmans-Schallenberg, Trude van den Berg-Zwaan ja Annigje Schneider-Louter. Rotumääritelmässä ei enää voinut käyttää selityksiä eikä viittauksia muihin rotuihin. Siihen on sen jälkeen tehty säännöllisesti pieniä muutoksia ja tarkennuksia. Viimeisin ja voimassaoleva rotumääritelmä on päivätty 14.4.1999 (suomennos 24.10.1999).

Tässä julkaistun rotumääritelmän tulkinnan on tehnyt Annigje Schneider-Louter henkilökohtaisen näkemyksensä perusteella. Hän omisti yhden Schapendoesien kantakoirista, nartun Tirza. Se oli kantanarttuna hänen kennelissään, van den Warwinckel, jossa syntyi vv. 1961 - 1971 kuusi pentuetta. Schapendoesien tuomarioikeudet Schneider-Louter sai vuonna 1977. Hän on toiminut Hollannin Schapendoes yhdistyksen puheenjohtajana ja jalostustoimikunnassa.

Annigje Schneider-Louterin pyynnöstä tulkinnasta julkaistaan myös englanninkielinen versio. Marian van Zon-Witte on kääntänyt tekstin hollannista englanniksi. Suomennoksen on tehnyt allekirjoittanut ja sen on tarkastanut Kirsti Peitsara.

Esitteessä olevat kuvat on piirtänyt Manon Terluin ja ne on julkaistu Annigje Schneider-Louterin hollanninkielisen rotumääritelmän tulkinnan yhteydessä Hollannin Schapendoes yhdistyksen kirjassa ”Jubileumboek 1947 - 1997”. Sisällöltään se ei ole aivan sama kuin tässä esitetty tulkinta, joten viittaukset kuviin poikkeavat hieman alkuperäisestä tekstistä.

Mukavia hetkiä Schapendoesin seurassa.

Camilla Murtomäki

lähteet:

englanninkielinen Euro Schapendoes Congress 2000 -julkaisu

Vereniging 'de Nederlandse Schapendoes' Jubileumboek 1947 -1997

ROTUMÄÄRITELMÄ

FCI:n ryhmä 1
Lammas- ja karjakoirat
(alaryhmä 1)

SCHAPENDOES   No. 313
(SCHAPENDOES)

Alkuperämaa: Alankomaat
(Hyväksytty: FCI 14.4.1999, käännös SKL-FKK 24.10.1999)

KÄYTTÖTARKOITUS:

Schapendoes on paimenkoirarotu, jota on käytetty ja yhä käytetään lammaslaumojen paimennukseen. Koska lampaat laiduntavat pääasiallisesti hiljaisilla ja syrjäisillä alueilla on tärkeää, että schapendoes on hyvin kestävä, liikkuvainen ja nopea. Älykkyys, kyky työskennellä itsenäisesti ja hypätä ketterästi ovat rodun olennaisia piirteitä. Schapendoesin tulee olla todellinen paimenkoira luonteeltaan, ruumiiltaan ja sielultaan.

LYHYT HISTORIAOSUUS:

Vuosisadan vaihteen molemmin puolin schapendoesia oli Alankomaissa kaikkialla, missä oli kangasmaata ja lammaslaumojia. Paimenet arvostivat rodun väsymätöntä työskentelyhalua ja älykkyyttä. Schapendoes kuuluu pitkäkarvaisten paimenkoirarotujen laajaan ryhmään. Tyypillistä näille roduille on pään runsas karvoitus. Schapendoesin sukulaisrotuja ovat partacollie, puli, polski owczarek niziny, vanha-englanninlammaskoira, briard, bergamasco ja Hessenin, Odenwaldin ja Ala-Reinin alueilla esiintyvä saksalainen "schafspudel". Nämä kaikki keskenään samantyyppiset koirat ovat vuoristokoirien pieniä muunnoksia. Tunnettu koira-asiantuntija P.M.C. Toepoel on schapendoes-rodun kehittäjä. Hänen ansiostaan kiinnostus rotua kohtaan heräsi toisen maailmansodan aikana. Rotu oli lähes kokonaan kadonnut vuosien 1940 ja 1945 välisenä aikana. Silloin käytettiin siitokseen jokaista schapendoesia, joka kyettiin löytämään. Schapendoesin rotujärjestö perustettiin vuonna 1947 ja Raad van Beheer (Hollannin Kennelklubi) tunnusti rodun väliaikaisesti vuonna 1952. Vuonna 1954 laadittiin rotumääritelmä ja aloitettiin rotukirjan pito. Rotu hyväksyttiin lopullisesti vuonna 1971, jonka jälkeen vain rekisteröityjä koiria on käytetty siitokseen.

YLEISVAIKUTELMA:

Kevytrakenteinen ja pitkäkarvainen. Säkäkorkeus on 40 - 50 cm. Liikkeet ovat vaivattomat ja joustavat. Schapendoes on erittäin hyvä hyppääjä.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE:

Schapendoes on normaalisti ja tasapainoisesti rakentunut paimenkoira, jolla on valpas ja rohkea luonne. Se on älykäs, tarkkaavainen, iloinen, eloisa ja temperamentikas. Se on erittäin kiintynyt ja uskollinen tutuille ihmisille.

PÄÄ:

Runsas karvapeite saa pään vaikuttamaan todellista suuremmalta ja etenkin leveämmältä.

Kallo-osa: Lähes litteä. Otsauurre on kohtuullinen. Kulmakaaret ovat voimakkaasti erottuvat. Kallon leveys on hieman suurempi kuin etäisyys otsapenkereestä niskakyhmyyn.

Otsapenger: Selvästi erottuva, mutta ei jyrkkä. Kuono-osan ylälinja on hieman kallon linjaa alempana.

Kuono-osa: Lyhyempi kuin etäisyys otsapenkereestä niskakyhmyyn, tuskin lainkaan kapeneva ja kauttaaltaan syvä; kuononkärki on leveä ja vain hieman pyöristynyt. Sivulta katsottuna alaleuan tulee olla selvästi näkyvissä suun ollessa kiinni.

Purenta: Normaalisti kehittynyt leikkaava purenta.

Posket: Poskikaaret ovat voimakkaasti erottuvat.

Silmät: Melko suuret ja pyöreät. Ne eivät ole ulkonevat eivätkä syvällä sijaitsevat. Silmät sijaitsevat pikemminkin kallon etuosassa kuin sen sivuilla. Ne ovat väriltään ruskeat; eivät saa vaikuttaa mustilta. Silmävalkuainen saa näkyä vain jos koira suuntaa katseensa voimakkaasti sivullepäin. Ilme on avoin, rehellinen ja eloisa. Silmien muoto ja väri sekä ilme ovat hyvin rodunomaiset.

Korvat: Melko korkealle kiinnittyneet, eivät suuret eivätkä paksut. Ne ovat vapaasti, mutta eivät päänmyötäisesti riippuvat. Korvat ovat runsaskarvaiset ja liikkuvaiset, mutta niiden ei tulisi erottua pään ääriviivoista.

KAULA:

Vahva ja kuiva. Pään asento on korkea.

RUNKO:

Hieman korkeuttaan pitempi, kevytluustoinen, notkea ja joustava.

Lanne: Kaareva, voimakas ja lihaksikas.

Lantio: Selvästi viisto.

Rintakehä: Syvä; kylkiluut ovat kohtuullisesti tai selvästi kaartuneet ja taakseulottuvat.

Alalinja ja vatsa: Alalinja ei ole liian nouseva.

HÄNTÄ:

Pitkä, runsaskarvainen ja hapsuinen. Hännän asento on rodun erityispiirre. Koiran ollessa levossa häntä riippuu alaspäin, ravatessa se nousee melko korkealle ja heilahtelee hieman kaartuneena puolelta toiselle. Koiran laukatessa häntä ojentuu suoraksi ja toimii selvästi peräsimenä. Tarkkaavaisen koiran häntä voi nousta korkealle. Se ei kuitenkaan saisi olla tiukasti selän päällä.

RAAJAT:**ETURAAJAT:**

Yleisvaikutelma: Eturaajat ovat suorat ja kevytluustoiset. Hyvien kulmausten tulisi korostaa eturintaa.

Ranteet: Joustavat.

Käpäliät: Melko suuret, joustavat, leveät ja muodoltaan soikeat. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä. Päkiät ovat paksut ja kimmoiset, päkiöiden välit ovat runsaskarvaiset. Kannukset sallitaan.

TAKARAAJAT:

Kintereet: Kohtuullisesti kulmautuneet ja lihaksikkaat.

Välijalat: Lyhyet.

Käpäliät: Kuten etukäpäliät.

LIIKKEET:

Työskennellessään schapendoes laukkaa mieluummin kuin ravaa, joten liikkeiden tulee olla keveät ja joustavat vailla turhaa energiankäyttöä. Koiran tulee kyetä hyppäämään hyvin ja kääntymään nopeasti.

KARVAPEITE:

Karva: Karvapeite on tiheä ja aluskarva riittävä. Karva on pitkää, runsaat 7 cm tai ylikin koiran takaosassa. Karva ei ole sileää vaan hieman laineikasta. Selvästi kihaarai tai säkkärä karvapeite ei ole sallittu. Karvat kasvavat hyvin tiheästi; ne ovat hienolaatuiset ja kuivat, mutta ennen kaikkea eivät koskaan silkkiset. Siellä missä karvapeite on pitkää, sillä on taipumus olla töyhtömäisesti koholla. Tällöin koiran ympäröimä etenkin takaosassa vaikuttaa todellista suuremmalta. Schapendoesilla on erittäin voimakas karvapeite pääläella, viikset ja parta.

Väri: Kaikki värit ovat sallitut. Toivotuimmat värit ovat siniharmaasta mustaan.

KOKO:

Säkäkorkeus: Uroksilla 43 - 50 cm, nartuilla 40 - 47 cm.

VIRHEET:

Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

Näyttelykehässä hermostuneesti tai aggressiivisesti esiintyvää schapendoesia ei tule palkita.

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittyntä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

ROTUMÄÄRITELMÄN TULKINTA

Annigje Schneider-Louter

YLEISVAIKUTELMA

Nämä pari lausetta kuvailevat heti muutamia Schapendoesin ominaispiirteitä. Kevytrakenteinen tarkoittaa sitä, että luusto on kevyempi ja ohuempi kuin normaalisti odottaisi tämän kokoisella koiralla olevan. Tästä johtuen se liikkuu joustavasti ja kevyesti ja hyppää hyvin vaivattomasti.

Edellisessä rotumääritelmässä asia oli vielä selitetty selkeästi: ”Rodulle on todella tunnusomaista se ketteryys, jolla iloinen ja vilkas Schapendoes hyppää, ja alastulon varmuus. Se ei missään tapauksessa saa olla lihava, kankea tai heikko. Kasvattajien ja tuomareiden tuleekin ensisijaisesti varmistaa, että Schapendoes säilyttää Hollannin kangasmailla paimentavan koiran ominaislaadun ja ihanteellisen rakenteen. Ei siis tule sallia mitään, mikä on tässä tehtävässä haitaksi. Ei edes toivottuja ominaisuuksia pidä liioitella.

Schapendoes ei saa rappeutua pelkäksi näyttelykoiraksi.”

Sana ”pitkäkarvainen” ei selityksiä kaipaa. Koira, jonka turkki on lyhyt tai leikattu ei voi olla voittaja.

KÄYTTÄYTYMINEN/ LUONNE

Vanhassa rotumääritelmässä sanottiin myös: ”Sen ei pidä olla ”eloton”, eikä hermostunut vaan valpas (eloisa).” Näyttelyssä tuomarilla on vain muutama minuutti aikaa koiran arvosteluun. Hänen on myös arvosteltava koiran käyttäytyminen ja luonne, koska ne mainitaan rotumääritelmässä. Iloton ja välinpitämätön Schapendoes, joka ei saavu kehään temperamentikkaasti, ei ole rodunomainen. Ei siis kannata odottaa, että tuomari sijoittaisi tällaisen koiran korkealle.

PÄÄ

Uudessa englanninkielisessä rotumääritelmässä tämä kohta on jaettu kolmeen osaan: pää, kallo-osa ja kuono-osa (suom. huomautus: virallisessa suomenoksessa ei ole käytetty tätä jaottelua.)

Runsas karvapeite on selkeä asia. Perehdyn tähän enemmän kohdassa KARVAPEITE. Tässä erikoisesti huomioikaa ilmaus: saa pään ja erityisesti kallon vaikuttamaan leveämmältä.

KALLO-OSA

Tuskin millään koirarodulla on täysin tasaista kalloa, pieni kaari tuntuu aina sekä vasemmalta oikealle että edestä taaksepäin kokeiltaessa. Tuomari laittaa aina käntensä kallon päälle. Hän mittaa sen leveyden suhteen pituuteen ja tunnustelee, ettei kallo ole liian pyöreä eikä otsauurre liian selvä. Jos pitkäkarvaisesta koirasta ei näe jotakin, tuomari käyttää aina käsiä apuna.

Kohdan PÄÄ alussa sanottiin, että kallo vaikuttaa leveämmältä. Tässä kerrotaan, että sen pitäisi olla hieman pituuttaan leveämpi, mutta missään ei sanota, että kallon tulisi olla hyvin leveä. Se ei siis saa muistuttaa molossi-rotuisten tai bobtailin kalloa. Melko leveä pituuteen nähden on aivan eri asia kuin hyvin leveä.

Selvästi erottuva otsapenger - jos otsapenger on liian syvä, on myös otsa yleensä melko pyöreä, joskus myös kuono on liian lyhyt ja kallo liian leveä.

KUONO-OSA

Vaikka sitä ei olekaan erikseen sanottu, tässä tarkoitetaan myös, että kuono-osan ylälinja on yhdensuuntainen kallon linjan kanssa. Rotumääritelmä ei mainitse sieraimia, mutta niiden tulisi olla normaalin kokoiset ja kunnolla avoimet, siis toiminnalliset!

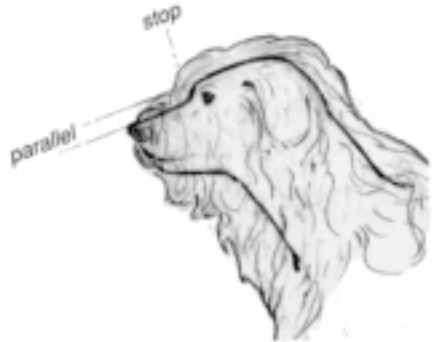
Täyteläinen, leveä kuono on rodulle ominainen. Kapea tai suippo kuono on helppo havaita. Joskus voi jo päältä päin nähdä, että purenta ei ole kunnossa. Leuan kapeus

voi johtua hampaiden puuttumisesta, mutta useimmiten asia on päinvastoin: liian kapeassa leuassa ei ole tilaa kaikille hampaille! Huomattava yläpurenta saattaa jopa peittää alaleuan näkyvistä, kun suu on kiinni.

PURENTA: Tässä ei ole selvästi sanottu, että hampaiston pitäisi olla täysilukuinen, mutta sanotaan, että normaali ja normaali on täysilukuinen. Jos premolaareja (välihampaita) puuttuu, arvosteluun vaikuttaa se, mitä hampaita ja kuinka monta puuttuu. Jotkut tuomarit ovat ankarampia kuin toiset.

Purennan pitää olla leikkaava purenta. Joskus tapaa tasapurentaa, joka ei ole oikea purenta muttei niin paha virhe kuin yläpurenta. Alapurentaa Schapendoesilla ei juuri esiinny.

Epäsäännöllinen tai vino purenta ei ole oikea. Tämä voi johtua siitä, että leuka on liian kapea tai vino tai kieli on liian pitkä!

Koiran hampaat

leikkaava purenta

tasapurenta

yläpurenta

Liian pitkä kieli vaikuttaa ajan mittaan hampaisiin aivan samoin kuin peukalon imeminen lapsilla. Pitkäkielisten vanhojen koirien hampaat voivat olla täysin epämuodostuneet.

Yllämainitut virheelliset purennat ovat perinnöllisiä. Hampaiden korjaustoimenpiteet pelkästään ulkonäön takia ovat koiranomistajan, tuomarien ja kasvattajien huiputtamista.

alapurenta

POSKET: Schapendoesin pään tyypillinen täyteläinen muoto johtuu juuri voimakkaasti erottuvista poskikaarista.

SILMÄT: Silmät (kuva 1), erityisesti ”ilme” on kuvattu hyvin. Ilmettä voi häiritä pigmentin puuttuminen silmän ympäriltä ja vilkkuluomesta (kuva 2), samoin huono tai ohut pigmentti.

kuva 1

kuva 2

KORVAT: Ennen näki usein suuria, tukevia ja paksuja korvia. Joskus korvissa on kova kohouma (rusto) ja joskus jopa poimu, niin että korva kääntyy avonaisena taakse. Matalalle kiinnittyneet korvat tekevät koirasta murheellisen näköisen. Liian korkealle kiinnittyneet pienehköt korvat pyrkivät olemaan pystyssä, kun koira on tarkkaavainen, eikä tämäkään ole hyvä. Aikaisemmin rotumääritelmässä sanottiin myös: ”Koiran valpastuessa sen korvat eivät saa olla edes puolittain pystyssä.” Tuomari tarkistaa aina korvien liikkuvuuden kiinnittämällä koiran huomion itseensä. Niin sanotut ”elottomat” korvat, jotka roikkuvat lähellä päätä, eivät ole tyypilliset.

KAULA

Kuiva tarkoittaa, että kaulanahka ei ole paksu tai löysä. Schapendoes kantaa päänsä korkealla eikä ajokoirien tapaan kuono maassa. Kaulan pituutta ei ole mainittu, joten oletamme, että sen pitäisi olla normaali, ei lyhyt eikä pitkä.

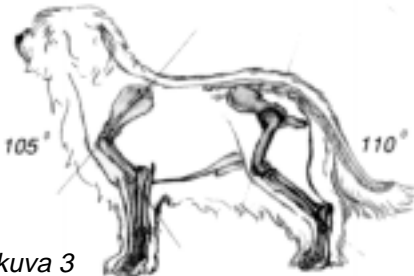
RUNKO

Rungon pitäisi olla hieman korkeuttaan pitempi (kuva 3). Mittasuhteita ei mainita. Hieman ei tarkoita paljon, joten koira ei saa olla pitkä eikä neliömäinen ja lyhyt. Kumpaakin tyyppiä näkee joskus. Jos koira on liian pitkä, sillä on usein liian lyhyet jalat. Näitä koiria kutsutaan matala- tai lyhytjalkaisiksi (kuva 4). Koira on matalajalkainen, jos etäisyys maasta rintakehän alimpaan kohtaan on pienempi kuin etäisyys rintakehän alimmasta kohdasta säkään tai jos rintakehä laskeutuu kyynärpäiden alapuolelle. Matalajalkaisuus on voimakkaasti periytyvä ominaisuus. Schapendoes, joka on liian lyhyt, ei näytä tyyppilliseltä. Lyhytselkäinen Schapendoes liikkuu vähemmän joustavasti eikä kykene kääntyilemään vaivattomasti (ei siis sovi työkoiraksi).

Kohdassa YLEISVAIKUTELMA mainittiin jo, että Schapendoes on kevytrakenteinen koira. Sitä korostetaan tässä, nyt yhdessä ”notkean ja joustavan” kanssa! Schapendoes, jolla on raskas luusto, ei selvästikään ole tyyppinen. Tällä ei ole mitään tekemistä koiran koon kanssa, kuten joskus oletetaan. Joskus näkee myös liian hentoa luustoa, mikä ei myöskään ole hyvä. Tällaisilla koirilla on alikehittynyt rintakehä, ja ne ovat koostaan riippumatta melko heiveröisiä ja kapeita.

YLÄLINJA: Tässä kohdassa on rotumääritelmää uusittaessa tapahtunut jokin virhe! Toivottavasti se voidaan vielä muuttaa. On nimittäin vaarana, että Schapendoesille ilmaantuu pyöreä selkä, mikä ei todellakaan ole tarkoitus. Olisi selkeämpää sanoa: ”Lihäsännitys saa ylälinjan kaareutumaan hieman lanneosassa” (kuva 3).

RINTAKEHÄ: Selkeästi kuvattu. Vanhassa rotumääritelmässä sanottiin: ”Kylkiluut ulottuvat kauas taakse. Taas ilman liioittelua.” Ja selityksen mukaan: ”Rungon mittasuhteiden hyvä tasapaino on tärkeä vaatimus työkoiralle. Tähän täytyy kiinnittää paljon huomiota”.

kuva 3

kuva 4

ALALINJA JA VATSA: Liian kuroutunut vatsa voidaan helposti peittää turkilla. Tuomari tarkistaa tämän aina.

HÄNTÄ

Melko pitkä juttu pelkästä hännästä! Tämä vain osoittaa, kuinka olennainen häntä on rodullemme. Vanhassa rotumääritelmässä mainittiin myös jotain hyvin erityistä, nimittäin: ”hapsuinen häntä, jossa koukku!” (kuva 5a). Kun rotumääritelmää vuonna 1988 uudistettiin, mietimme pitkään miten tätä erityistä muotoa nimittäisimme. Koukku hännässä viittaa koukkuhäntään ja sitä emme todellakaan halua (suom. huomautus: koukkuhäntä on luuston kehityshäiriö). Koukkuhäntäisten koirien käytämisestä jalostukseen seuraa tunnetusti ongelmia. Väärien tulkintojen välttämiseksi päätimme jättää koukku-sanankokonaan pois. Toivottavasti voimme uudessa rotumääritelmässä lisätä taas jotain hännän muodosta. Hyvä vaihtoehto voisi olla esimerkiksi sapelihäntä. Toinen vaihtoehto on ”hännän kärki kääntyy ylöspäin”. On selvää, että suora, alaspäin roikkuva häntä, niin sanottu ”eloton” häntä ei ole toivottava (kuva 5b)! Onneksi sitä ei juuri näe. Sen sijaan näkee liian korkealla kannettu häntä (kuva 5c). Tämä ei ole oikein, mutta ei niin vakava virhe kuin pelokkaasti (hermostuneesti) jalkojen väliin puristunut häntä, joka on luonnekysymys. Jäykästi selän päälle kaareutunut ns. pystykorvanhäntä (kuva 5d) on vakava virhe, joka liittyy hännän kiinnitykseen ja lantion rakenteeseen.

kuva 5a

kuva 5b

kuva 5c

kuva 5d

RAAJAT

ETURAAJAT: Tässä korostetaan jälleen rodullemme niin tärkeää luuston keveyttä! Suorat raajat tarkoittaa, etteivät ne ole lankisääriset ja että käpälät eivät käänny ulospäin (ranskalainen etuosa, kuva 6a). Kyynärpäät eivät saa kääntyä ulos ja niiden tulee olla kiinnittyneet hyvin (kuva 6b, virheellisesti kiinnittyneet kyynärpäät). Hyvät kulmukset tarkoittavat lavan ja olkavarren (olkanivelen) sekä olkavarren ja kyynärvarren (kyynärnivelen) muodostamia kulmia. Usein näkee liian suoraa ja jyrkkiä lapoja, jolloin olkakulma on liian suuri. Jos lavat ovat liian etuasentoiset tai liian jyrkät, eturinta ei tunnu. Eturinta on rintalastan päässä ja sen voi tuntea olkanivelten välissä.

Ranteet ovat joustavat, eivät pehmeät, eivätkä jäykät. Niiden pitää kestää vaikeakulkuisessa maastossa, kun koira työskentelee Hollannin kangasmailla.

kuva 6a

kuva 6b

TAKARAAJAT: Selvästi viisto lantio vaikuttaa jälleen siihen, että Schapendoes pystyy toimimaan tarkoituksenmukaisesti. Jos koiralla on suora lantio, se ei pysty kääntyilemään vaivattomasti eikä hyppäämään ja laukkaamaan kunnolla. Jos risti on liian suora, hännän kiinnitys ja asento ovat virheelliset: häntä on liian korkealla ja taipuu eteenpäin selän yli, kuten ns. pystykorvanhäntä.

kuva 7a

kuva 7b

Liian jyrkästi laskeutuva lantio ei ole myöskään oikein. Ihanteellisin on vaakatasosta noin 30 asteen kulmassa laskeutuva lantio.

Kohtuullisesti kulmautuneet kintereet. Vanhassa rotumääritelmässä tätä seurasi ”rakenne luotu paimennustyöhön”. Siis jälleen toiminnallinen. Uudessa rotumääritelmässä sana ”lihaksikkaat” on virheellisesti lisätty viittaamaan vain kintereisiin. Siinä pitäisi olla: takaraajat ovat lihaksikkaat. Aikaisemmin kohdassa ”lyhyet väljalat” muis-

kuva 7c

tutettiin myös kohtuullisuudesta. ”Selitys: Työssään lammaspaimenena Schapendoesin tulee kyetä liikkumaan ja kääntymään nopeasti. Se siis harvoin ravaa ja yleensä laukkaa maastossa.” Jos väljalka on liian lyhyt, se ei pysty laukkaamaan vaivattomasti. Takajalkojen asentovirheitä ovat esimerkiksi ”liian lähellä toisiaan olevat raajat” (kuva 7a) ja pihtikintut (cow-hocked, kuva 7b), jolloin kintereet ovat liian lähellä toisiaan ja kypälät erillään. Länkisäärisyys on hyvin harvinaista. Joskus väljalka kintereestä alaspäin ei laskeudu suoraan alas vaan eteenpäin (kuva 7c). Tällainen virheellinen sirpikinner ei ole tarkoituksenmukainen.

KÄPÄLÄT: Kypälät ovat suuret, jälleen toiminnallisuuden vuoksi, koska pienet kypälät uppoavat helposti pehmeään hiekkaan. Varpaat eivät saa harittaa. Kannukset sallitaan, mutta niitä näkee harvoin takajaloissa.

LIIKKEET

Kummallista kyllä tässä ei mainita mitään liikunnan tavasta tai voimasta, mikä vaaditaan useimmissa rotumääritelmissä. Monet tuomarit toivovatkin näkevänsä Schapendoesilla tehokkaita takaliikkeitä, mutta laukkaavana koirana se ei ole rakentunut siten. Vanhassa rotumääritelmässä sanottiin liikkeistä: ”Koiran liikkua nopeammin sen liikkeet tulevat ahtaammiksi ja kovassa vauhdissa se näyttää liukuvan eteenpäin.

Selitys: Työkoiralle on tyypillistä, että liikkeet ovat sitä ahtaammat mitä nopeammin koira liikkuu. Tämä tarkoittaa sitä, että se asettaa kummankin puolen kypälät lähemmäksi keskiviivaa. Voisi myös sanoa, että koira liikkuu ”taloudellisesti” eli ilman turhia liikkeitä, kuten kypälien nostelua jne.”

KARVAPEITE

KARVA: Melko pitkä karvapeitteen kuvaus ei ilmeisesti vieläkään ole riittävän selkeä, koska se on usein kasvattajien, tuomareiden ja näytteliasettajien keskustelunaiheena. On nähtävä ja tunnusteltava paljon, ennen kuin tietää millainen oikea karvapeite on. Joka tapauksessa sen on oltava tarkoituksenmukainen.

Vanhassa rotumääritelmässä sanottiin: ”Schapendoes, joka on työkoira, tarvitsee suojaa sadetta ja kylmää vastaan. Siksi sillä on paksu karvapeite ja hyvin paksu pohjavilla.” Valitettavasti nykyisin ei kovin usein näe toivottua valtavaa otsatyhtöä.

Yleensä pään karva on liian pehmeää ja se laskeutuu kuin esirippu silmien eteen. Otsatöyhtö on irti kasvoista, joten silmät pysyvät näkyvissä. Monet omistajat sitovat otsatukan kuminauhalla tai pinnillä, niin että karva jatkaa kasvamistaan, koska se ei altistu normaalille kulumiselle. Näyttelyssä kuminauhat poistetaan, jolloin otsatukka valahtaa silmille.

Toisinaan karvapeite on liian karkeaa ja näyttää terrierin turkilta, jonka voisi trimmata tai nyppiä. Hyvää Schapendoesin turkkia ei tarvitse trimmata. Turkin kunnosta huolehtiminen on oma lukunsa eikä mahdu tähän artikkeliin.

Vanhassa rotumääritelmässä sanottiin kuitenkin: ”Päivittäinen harjaus on välttämätöntä. Tarvittaessa turkki kammataan ja takut selvitetään. On oltava huolellinen, ettei poista samalla pohjavillaa ja sen mukana luonnollista suojaa.”

VÄRI: Vaikka rotumääritelmässä mainitaan toivotuimmat värit, haluaisin varoittaa jalostamasta siihen suuntaan. Saattaisimme menettää ihanan värien ja kuvioiden vaihtelevuuden. Yleinen ilmaisu tuomaripiireissä on, että ”hyvä koira on väritön”. Tällä tarkoitamme, että yleinen laatu on paljon tärkeämpää kuin väri!

KOKO

SÄKÄKORKEUS: Tähän asti olemme olleet joustavia koon suhteen. Vain äärimmäiset poikkeavuudet on poistettu jalostuksesta.

VIRHEET

Tämä on vakiolause, joka esiintyy kaikissa uusissa rotumääritelmissä.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET

Onneksi Schapendoes joudutaan vain hyvin harvoin poistamaan kehästä liiallisen hermostuneisuuden tai vihaisuuden vuoksi.

HUOM.

Toinen vakiolause kaikissa rotumääritelmissä.

Haluaisin lopettaa kuten aloitin, nimittäin sanomalla, että Schapendoesin täytyy olla ja säilyä työkoirana. Rotumääritelmä korostaa toistuvasti Schapendoesin toiminnallisuutta, mikä vanhassa rotumääritelmässä sanottiin erityisen hyvin. Schapendoes ei saa rappeutua pelkäksi näyttelykoiraksi.

Lopuksi Mr. Toepolin viisaat sanat:

Kasvattajien ja tuomarien parantamina monien rotujen näyttelylinjat ovat alkaneet pelottavasti muistuttaa ruostumatonta teräsveistä siinä, että ne eivät enää sovi alkuperäiseen työhönsä tai käyttötarkoitukseensa.

Enspijk, 26. elokuuta 2000

ravi

laukka

DUTCH SCHAPENDOES

FCI Standard N° 313 / 14.04.1999 / GB

Translation: Mrs Chris Seidler

ORIGIN: Netherlands

UTILIZATION:

The Nederlandse Schapendoes is a herding dog which was used for herding flocks of sheep and which is still used in the same capacity today. As pasture for sheep is situated mainly in quiet, lonely areas of the country, it is necessary for the Schapendoes to be equipped with great endurance, mobility and speed. A great facility for jumping is essential, as well as intelligence and the ability to act on his own. He has to be a true herding dog in character, body and soul.

CLASSIFICATION F.C.I.:

Group 1: Sheepdogs and Cattle-dogs (except Swiss cattle-dogs).

Section 1: Sheepdogs.

Without working trial.

BRIEF HISTORICAL SUMMARY:

At the end of the last and beginning of this century, the Nederlandse Schapendoes occurred everywhere in the region of the Netherlands where there was heathland and where there were herds or flocks of sheep.

The shepherds valued him for the tireless pleasure he took in his work and for his intelligence. He belongs to the wide-ranging group of long-haired herding breeds which have densely coated heads. He is related to the Bearded Collie, the Puli, the Owczarek Nizinny, the Bobtail, the Briard, the Bergamasker and the German Schafspudel of the variety which occurs in Hessen, Odenwald and the Niederrhein district. All these similar dogs are smaller mutations of mountain dogs. The canine authority, P.M.C. Toepoel, is the founder of this breed. During the second World War, he knew how to rouse interest in the breed. During the years from 1940 to 1945 specimen of the almost vanished Schapendoes were used for breeding from wherever they could be found. The Breed Club De Nederlandse Schapendoes was founded in the year 1947 and in 1952 the breed was provisionally recognized by the Raad van Beheer. In 1954 the standard was set up and a Studbook started. Definite recognition followed in the year 1971. Since then only registered dogs have been bred from.

GENERAL APPEARANCE:

The Nederlandse Schapendoes is a lightly built, long coated dog with a height at withers of 40 to 50 cm. His movement is effortless and springy. He is a remarkable jumper.

BEHAVIOUR / TEMPERAMENT:

The Schapendoes is a normally and harmonically constructed herding dog with an attentive and courageous character. He is intelligent, watchful, jolly, lively, friendly and high spirited. Towards people familiar to him, he develops great affection and loyalty.

HEAD:

The abundant growth of hair gives the head the appearance of looking bigger and, in particular, broader.

CRANIAL REGION:

Skull: Almost flat with a moderate frontal furrow and strongly defined superciliary arches. It is fairly broad in proportion to its length: the width is slightly greater than the distance between the stop and the occiput.

Stop: Clearly defined but not steep.

FACIAL REGION:

Nose: The bridge of the nose is placed a little lower than the line of the skull.

Muzzle: The muzzle is shorter than the distance between the stop and the occiput. The foreface tapers hardly, remains deep and ends broadly, being only slightly rounded at its end. Seen from the side, with jaw closed, the lower jaw must be clearly visible.

Teeth: Normally developed scissor bite.

Cheeks: The zygomatic arches are strongly prominent.

Eyes: The eyes are fairly large, round and set into the socket in a normal position. They are placed more to the front than the side of the head. Their colour is brown; they should not give the impression of being black. The white of the eye should only be visible when the dog looks hard to one side. The expression is open minded, honest and lively. Shape, colour and expression are very characteristic for the breed.

Ears: These are set on fairly high and are neither large nor fleshy. They hang free, but not close to the head. They are amply feathered and mobile, but should not protrude beyond the outline of the skull.

NECK:

The head is carried high on a strong, clean neck.

BODY:

The Schapendoes is slightly longer than high. The skeleton is fine boned, pliable and elastic.

Topline: Curved over a strong muscular loin.

Chest: Deep. Ribs are moderately to well sprung; they reach far back.

Lower line and Belly: Not too tucked up.

TAIL:

The tail is long, well coated and feathered. The manner and way in which the dog carries his tail is characteristic of the breed. In repose it hangs downwards. When trotting, the tail is carried fairly high and swings slightly curved from one side to the other. When galloping, it is stretched out straight. When jumping, the tail definitely serves as a rudder. When the dog is alert, the tail may sometimes be raised high. It should, however, never be carried stiffly over the back.

LIMBS:

FOREQUARTERS: The front legs are straight and lightly boned. Good angulation of the front legs should emphasize the fore-chest.

Pasterns: Springy.

HINDQUARTERS:

Pelvis: In a well slanted position.

Hocks: Moderately angulated, well muscled.

Metatarsus: Short.

FEET:

The feet are fairly large and elastic, broad and oval in shape. The toes are tightly bunched. The pads are thick and springy, with plentiful hair between them. Dewclaws are permitted.

GAIT / MOVEMENT:

In his work, the Schapendoes gallops rather than trots, so his movement must be light footed and springy without excessive use of energy. He must be able to jump well and turn swiftly.

COAT:

Hair: The Schapendoes has a thick coat with sufficient undercoat. The coat is long, a good 7 cm or more in the region of the hindquarters. It is not smooth, but lightly waved. Definitely curly, frizzy hair is not permitted. The hairs grow very densely together; they are fine and dry, but above all, never silky. The coat, where it is long, is inclined to stand off in tufts, giving the Schapendoes a large girth, especially at the rear. The Schapendoes has a tremendous topknot, moustache and beard.

Colour: All colours are permitted. Preference is given to blue-grey to black.

SIZE:

Height at withers: for dogs: 43 - 50 cm, for bitches: 40 - 47 cm.

FAULTS:

Any departure from the foregoing points should be considered a fault and the seriousness with which the fault should be regarded should be in exact proportion to its degree.

DISQUALIFYING FAULTS:

No Schapendoes which behaves nervously and/or aggressively in the ring will be placed or classified.

N.B.: Male animals should have two apparently normal testicles fully descended into the scrotum.

DISCUSSION OF THE STANDARD

Mrs. Annigje Schneider-Louter, Judge

GENERAL APPEARANCE

The two sentences immediately describe a few characteristics of our Schapendoes. Lightly built means that the bones are in fact lighter, finer than you would normally expect in this size dog. As a result its movement is so springy and light, and he jumps with great ease.

The previous standard added a clear 'explanation': "The way the cheerful, spirited and not in the least fat, stiff or weak Schapendoes jumps is indeed a characteristic property of this breed. Its great agility and the certainty with which it lands are remarkable. It is a principal task of breeders, as well as of judges, to ensure that the Nederlandse Schapendoes retains its proper nature and ideal body as a shepherding dog on Dutch heaths; thus not allowing anything that would impede him, even if it would concern exaggerations of desirable characteristics. The Schapendoes is not to degenerate into a so-called show breed."

'Long coated' speaks for itself. In the ring a shorthaired dog either cut or due to other reasons, cannot be a winner.

BEHAVIOUR/ TEMPERAMENT

The old standard also stated: "He should not be 'dead', nor nervous, but alert (excited)." During a judging, a judge has only a few minutes to judge a dog. This assessment also includes its behaviour and temperament since they are mentioned in the standard! A dull, disinterested Schapendoes, one that does not enter the ring with temperament, is not typical of the breed. Therefore, do not expect a judge to highly qualify such a dog.

HEAD

The latest version of the standard has been somewhat rearranged. We now have three sections, being head, cranial region, and facial region.

Abundant hair growth is clear. I shall go into this further in the section on hair. Now particularly note the phrase makes the head and especially skull appear broader.

SKULL

There is almost no breed with a truly flat skull, a light arch will always be felt both from left to right as from front to back. The judge will always place his hand on the skull. He wants to feel whether the skull is not too round, and to measure the proportion breadth to length and to feel whether the furrow is not too pronounced. If we cannot see something, we always use our hands on long-haired dogs.

In the previous section we read that the skull appears broader. This section tells us how broad it should be, namely slightly broader than long! Nowhere does it say that the skull should be very broad. It must definitively not look like the skull of a molosser-like breed or bobtail. Fairly broad in proportion to its length is quite different to very broad.

A clearly defined stop- if the stop is too deep we generally also see a rather round forehead, sometimes along with a too short muzzle and a too broad skull.

FACIAL REGION

NOSE: Although not stated explicitly, this also means that the bridge of the nose runs parallel to the skull line. The nostrils are not mentioned in the standard, but they should be normal size and properly open, namely functional!

MUZZLE: A full, broad muzzle is characteristic of the breed. It is immediately noticeable if the muzzle is narrow or tapers. Occasionally we can already see from the exterior that the bite is not in order. Missing teeth or molars may be the cause of a narrow jaw, but more frequently it is the other way round, a narrow jaw will not have enough space for all the elements! A considerable overbite can even make the lower jaw invisible when the mouth is closed.

TEETH: It is not said in so many words that the set of teeth should be complete, but it does say normal and normal is complete! If premolars are missing it depends on which and how many are missing; some judges are stricter than others are.

The position of the teeth should make a scissors bite. Occasionally we come across a pincer or level bite, which is not good but not as bad as an upper overshot (generally called overshot). Only rarely do we see an undershot in the Schapendoes.

Not good is an irregular or crooked bite. This can be caused by too narrow jaws, crooked jaws, or by a too long tongue! A long tongue will eventually have precisely the same effect on teeth as a child's thumb sucking. A long tongue may cause totally deformed teeth in older dogs.

The above incorrect bites are hereditary. Teeth regulation for esthetical reasons is fooling oneself, the judge and the breeders.

CHEEKS: The highly prominent zygomatic arches (cheekbones) make that typical full Schapendoes head.

EYES: Clear description! Especially 'expression' is well described. Eyes that have no, poorly or thinly pigmented rims can disturb the expression as can an unpigmented third eyelid.

EARS: In the past we frequently saw large, thick, fleshy ears. Sometimes the ears have a hard (cartilage) ridge and sometimes even a fold, so that the ear was folded back and carried open. Low ears cause a sad appearance. Too high, smallish ears tend to partly stand upright when the dog is alert, which does not look good either. In the past the standard also stated: "When alert, the ears should not be upright, not even half upright." Every judge will always check whether the ears are agile enough by attracting the dog's attention. A so-called 'dead' ear that hangs close to the head is not characteristic.

NECK

Clean means without fleshy or loose throat skin. The head is carried high and not, as we often see in hounds, with the nose down to ground. The length of the neck is not mentioned, so we assume that it should be a normal, neither short nor long, neck.

BODY

The body should be slightly longer than high. The proportions are not mentioned. Slightly is not much, so we have neither a long nor a square nor short dog. Both types occasionally occur.

If the dog is too long this is often combined with too short legs. We call these dogs low- or short-legged. If the distance between the ground and the lowest point of the chest is smaller than the distance between that point to withers, or if the chest depth reaches beyond the elbows we speak of low-legged. This has proven to be a strongly hereditary factor. A Schapendoes that is too short does not look typical. Due to the (too) short back the movement of the Schapendoes will be less supple, he will not be able to twist and turn as easily (thus not be suitable for work).

The General Appearance already stated that the Schapendoes is a lightly built dog. It is emphasised here, now in combination with 'pliable and elastic'! It will be clear that a schapendoes with a heavy skeleton is not typical for the breed. This has nothing to do with its size as is sometimes assumed. Too fine bone also occasionally occurs. This is not good either. These dogs often have a less well developed chest; they are rather puny, meagre dogs, whether they are small or large.

TOP LINE: something went wrong in this section when the standard was adapted! I hope that it can be changed again in the breed standard in the future. There is namely a danger that Schapendoes will appear with rounded backs, which is certainly not the intention. It would have been clearer if it had said: 'The muscle tension causes the top line to curve slightly along the loins'.

CHEST: Clearly described. In the old standard it stated: "The ribs reach far back. Yet again without exaggeration." And according to the explanation: "A good balance in the body proportions is an important requirement for a working breed. A great deal of attention must be paid to this".

LOWER LINE AND BELLY: A tucked up belly can easily be camouflaged by hair. A judge will always check.

TAIL

Quite a long story for just a tail! This shows just how important it is to our breed. The old standard also included something very specific, namely: "feathered tail with a hook!" When we rewrote the standard in 1988 we thought long about how we should call this specific form. A hook soon suggests a kink in the tail and a kinked tail is something we certainly do not want! The bad consequences of breeding with dogs with kinked tails are well known! To avoid misunderstandings about the correct form, we decided to delete with a hook. I hope that in the new standard we can add something about the tail again. Sabre tail would for example be a good alternative. Another possibility is with an upwards line at the end. It will be clear that a straight downward hanging tail, the so-called 'dead' tail is undesirable! Luckily we do not see them often. We do regularly see tails carried too high. This is not correct, but not as bad as a tail clasped between the legs with anxiety (nervous), because that has to do with temperament! A tail curved stiffly over the back, a so-called Keeshond tail is a serious fault, which is related to the tail set and pelvis.

LIMBS

FOREQUARTERS: Here again the remark: light-boned! That's how important it is for our breed! Straight legs means that they are not 0-legged, and that the feet do not stand outwards (French stand), nor are the elbows turned out, nor may they be without well joined elbows.

Good angulation has to do with the angles formed by shoulder and upper arm (shoulder joints) and those between the upper arm and the under arm (elbow joints). We often see that the shoulder is too straight, too steep and therefore creates too great an angle with the upper arm. If the shoulders are set too far forward or too steeply, we cannot feel the fore chest. The fore chest is at the end of the breastbone, and can be felt between both shoulder joints.

The pasterns are springy, not limp nor stiff. They should be able to bear rough going while the dog does its work on Dutch heathland.

HINDQUARTERS: The well-slanted pelvis again has to do with the fact that the Schapendoes needs to do its work properly, it is functional. A dog with a straight pelvis can not twist and turn so easily nor jump and gallop so well. If the croupe is too straight the tail set and carriage will often be incorrect, the tail will be set too high and thus bend forward over the back, like the so-called Keeshond tail. A pelvis that slopes too much is not good either. It is ideal if the pelvis slopes at an angle of about 30° to the horizontal.

Moderately angled hocks. The old standard continued immediately with “built for shepherding work”. Once again functional.

Well muscled has abusively been attached to the hocks only in the new standard.

It ought to say: the hindquarters are well muscled. After ‘the metatarsus are short’ it previously went on: “Here too without exaggeration. Explanation: For the work that the Schapendoes does with the flock, it has to be fast and able to turn quickly. Thus it rarely trots and generally gallops across the field.” If the metatarsi were too low he would not be able to gallop easily. Faults in the set of the hind legs are for example ‘legs too close together’, ‘cow-hocked’, that is when the hocks are close together and the feet apart again. Very occasionally we see O-legs. Sometimes the hind pastern from the hock does not go straight down but forwards. We call this ‘hock-joined’ or ‘sickle- hocked’. It is neither correct nor functional.

FEET: Small feet would easily sink into loose sand; that why the feet are large. Here again functionality is the reason! No spread toes! ‘Dew claws’ also called ‘wolf’s claws’ are permitted, but we do not see them often.

GAIT

It is remarkable that nothing is mentioned here about a driving action or driving power, which is required in most breed standards. Many judges also hope to see a powerful rear action in the Schapendoes. But it is not built for this since it is a galloper! The old standard said the following about gait: “The Schapendoes’ gait becomes narrower the faster it goes. When it moves fast the dog flows forward as it were.

Explanation: the narrower gait at faster pace - a characteristic of the working dog - means that the feet are placed further to the centre, that is the right and left feet more towards each other. Furthermore one could say that the dog moves ‘economical’. That is to say not superfluous, such as lifting its feet unnecessarily and so forth.”

COAT

HAIR: The fairly long description of the coat is apparently still not clear enough, because it is often a point of discussion between breeders, judges and exhibitors. You have to have seen and felt a lot of coats to know what is correct. In any case the coat has to be functional.

In the old standard it said: “The Schapendoes, being a working dog, needs to be protected against rain and cold. Therefore it has a thick coat and very thick undercoat.”

Alas, we do not see that so desirable tremendous forelock very much lately. Generally the hair on the head is too soft and falls like a curtain in front of the eyes. A forelock is set off from the face so that the eyes remain visible. Many owners bind the hair on the head with an elastic band or hair clip, so that the hair continues to grow because it is not prone to normal wear and tear. At exhibitions the elastic band is removed and as a consequence the forelock falls limp in front of the eyes.

Occasionally we see a coat that is too hard. This looks like a terrier coat and could be trimmed or plucked. A good Schapendoes coat never needs trimming. How to look after the coat is a different story and does not fit into this lecture.

The old standard did mention something though: 'Daily brushing and if necessary combing and untangling is needed. But care should be taken not to remove the undercoat, which would take away the natural protection.'

COLOUR: Although the standard mentions a preferred colour, I would like to warn against breeding to that end. We might lose that lovely variety in colours and patterns. A common expression among judges is "A good dog is colourless". What we mean is that overall quality is far more important than colour!

SIZE

HEIGHT AT THE WITHERS: Until now we have been supple about height. Only extremes are barred from breeding.

FAULTS

This is a standard sentence that appears in all new breed standards.

DISQUALIFYING FAULTS

Luckily it occurs very rarely that a Schapendoes is sent out of the ring because it is anxiously nervous or aggressive.

NOTE

Another standard sentence in all breed standards.

I would like to close like I began, namely by saying that the Schapendoes must be and remain a Working Dog. Again and again the standard points out the functionality of the Schapendoes; the old standard said it particularly well:

The Schapendoes may not degenerate into a so-called show dog.

Finally the wise words of Mr. Toepoel:

Breeders and judges have improved so many breeds in their show lines that they have sometimes become entirely or dreadfully much like the stainless steel knife: no longer suitable for its job, its purpose!

Enspijk, 26th of August 2000

Nederlandse Schapendoes

